

ייעוץ לפני חקירה - באין תחבולות יפול עם ותשועה ברוב יועץ

לא מוזר יהיה להניח כי ייתכן ותמצא עצמך יום אחד מוזמן לחקירה מכל סיבה שהיא, גם אם אינך אשם במאומה. במידה וקיבלת זימון לחקירה נקודת ההתחלה במסע המטלטל צפויה להתחיל במחשבות כגון: "מדוע?", "איך מתמודדים?", "מה עושים מכאן והלאה?" ו-"האם תהיה לכך משמעות להמשך הדרך?" כידוע חיים ומוות ביד הלשון ולכן כל דבר שתאמר בחקירה עשוי לשמש נגדך בעתיד. החוקרים מתכוננים היטב לחקירה מתוקף תפקידם ולפעמים החקירה הגלויה היא סופה של חקירה סמויה שבה נאספו ראיות כנגדך. לכן, עם שועלים עליך לשחק את השועל ולהיות מספיק נבון ואמיץ לקבל את ההחלטות הנכונות בסיועו של איש מקצוע, בדיוק כפי שעשה בעבר שלמה המלך, החכם מכל אדם, והגה את המשפט: "באין תחבולות יפול עם ותשועה ברוב יועץ". בדיוק כמו שבמלחמה לא תגיע לשטח האויב ללא נשק והגנה מתאימה, כך גם בקרב החשוב בחיך על שמך, חירותך ועתידתך אל מול הגופים החזקים במדינה ² יהיה עליך להצטייד בהגנה משפטית ראויה. עו"ד דוק מסביר כיצד נכון לנהוג לפני חקירה ולאחריה.

מתי אדם עלול למצוא עצמו תחת חקירה?

כל אזרח נורמטיבי עלול למצוא עצמו יום אחד נתון תחת חקירה, מכל סיבה שהיא, גם אם אינו אשם במאומה. זהו מעמד מלחיץ ואף טראומתי לכל אחד, בין אם האדם אשם ובין אם הוא חף מפשע. להלן דוגמאות לסוגי חקירות:

□ **חקירה במשטרה** - כשאדם מוזמן **לחקירה במשטרה**, הוא יקבל "זימון לחקירה במשטרה". זהו תהליך שהמשטרה שלו היא בירור וקביעת עובדות, גביית עדויות ואיסוף ראיות. חקירות במשטרה מתקיימות במגוון נושאים, כגון עבירות פליליות, תאונות עבודה, תאונות דרכים ועוד. האזרח התמים לא תמיד מודע לסוגיה האם הוא אשם? האם הוא מוזמן כעד? מדוע הוא נקרא לחקירה? החקירה יכולה להיפתח כתוצאה של הגשת תלונה נגד האדם או בעקבות חקירה שהמשטרה בעצמה ערכה.

חקירה פלילית היא מלחיצה במיוחד, שכן משמעותה היא הליך פלילי מייגע שבסופו עלול להיות אף עונש מאסר בפועל. אנשים שהיו בחקירה פלילית מדווחים על תחושות של **מצוקה נפשית במהלך החקירה** ותחושות קשות של טראומה, חוסר אונים ובלבול לאחר החקירה.

□ **חקירת עדים בבית משפט** - אדם יכול להיות מוזמן להיות עד בבית משפט. זהו מעמד מלחיץ שבו עורכי הדין משני הצדדים עלולים להקשות בשאלות לא נעימות ולחדור לפרטיות של העד. כדאי להתייעץ עם עו"ד מה לעשות, כדי להבין כיצד להציג את הדברים בדרך הטובה ביותר.

□ **חקירה ברשות המיסים** - רשויות המיסים בישראל קשוחות מאוד בכל הקשור לתשלום מיסים עבור מע"מ, מס הכנסה וביטוח לאומי. על כל אדם וכל עסק לשלם מיסים לפי חוקים וכללים ברורים ומי שמנסה להעלים מיסים עלול להיות מוזמן **לחקירה ברשות המיסים** ו/או במשטרה. עבירת צווארון לבן עלולה לגלוש לעבירה פלילית, אם לא מטפלים בה נכון. היום הרשויות מאפשרות גם לאנשים שסרחו בסכומים גדולים להשיב את התשלומים באמצעות פריסת תשלומים וקנסות. גם אם הדבר לא יבטל את התביעה, הרי שבהחלט עצם הנכונות לשלם והתשלום עצמו יילקחו בחשבון במהלך ההליך הפלילי.

מצב אחר הוא אם אדם מוזמן לחקירה ברשות המיסים כעד ומבקשים ממנו מידע תמים על קולגה או מתחרה. יש להיזהר לא למסור כל מידע לפני שמתייעצים עם עו"ד, כי בקלות אפשר לבצע הפללה עצמית או לספק פרטים על חקירה שלכאורה מטפלת באדם אחר, אך בפועל מתמקדת בכם. בכך העדות התמימה שתספקו תוביל ישירות אליכם, מה שלא ניתן היה לעשות ללא העדות הזו.

□ **חקירה במוסד לביטוח לאומי** - כל אזרח וכל מעסיק בישראל חייבים לשלם תשלומים שונים לביטוח לאומי, כדי שאלה יועברו לנזקקים במצבים שונים. כדאי לדעת כי דרך הגביה ברשות זו קפדנית מאוד והמוסד לביטוח לאומי מפעיל גם חוקרים סמויים, כדי לעלות על טעויות, הונאות ורמאויות. הם רשאים גם להגיע אליכם הביתה במסגרת החקירה. בין אם אתם מודעים להונאה ובין אם לא, מומלץ לקבל ליווי של עו"ד המכיר את חוקי המוסד לביטוח לאומי ואת דרכי הפשרה עמו. עו"ד דוק מסביר [במאמר הבא](#) אודות החקירה בביטוח לאומי וכיצד יש להיערך אליה.

□ **חקירת בוחן רכב / בוחן תנועה** - אדם נורמטיבי עלול למצוא עצמו תחת חקירה אם היה מעורב בתאונת דרכים ובה תוצאה קטלנית. לעיתים התאונה לא התרחשה כלל באשמת הנחקר, אולם עצם מעורבותו נדרשת לשם החקירה. נוסף על כך, לפעמים אנשים מבצעים עבירות פליליות במהלך התאונה, כגון פגע וברח שעלולה לגרום האשמה בהפקרה לאחר פגיעה. גם אם ביצעתם עבירה פלילית במסגרת תעבורתית, יש להתייעץ עם עו"ד פלילי כדי לדעת כיצד למזער את הנזקים עבורכם. הדרכה נכונה לפני החקירה יכולה להיות ההבדל בין עונש מאסר לפועל לבין עבודות שירות או קנסות.

□ **חקירה בפני ועדות חקירה** - אלה מוקמות על רקע נושאים שונים, בדרך כלל בעקבות מחדלים שונים. בעלי תפקידים עלולים להיות מוזמנים לחקירות בוועדות חקירה הבודקות כשלים בארגונים, חברות ורשויות מקומיות. יש להיערך בזהירות לחקירה כזו, שכן לפעמים אדם מוצא עצמו בחקירה קשה רק כי היה קרוב למעגל החלטות והיה בעל סמכות, אך אין לו כל קשר לאירוע שהתרחש.

□ **חקירת יכולת בהוצאה לפועל** - זו בודקת אם לאדם יש יכולת כלכלית להחזיר כספים נדרשים בתיק הוצאה לפועל. תיק הוצאה לפועל יכול להיפתח על רקע אי תשלום מזונות, סכסוכים וקנסות שלא שולמו. לפעמים אדם מוצא עצמו במלכוד כי הוא מחזיר כספים לגורם אחר, ואין לו מהיכן לשלם לחייבים אחרים. המשמעות של חקירת יכולת היא גדולה לעתיד החוזרים ולכן כדאי להתייעץ עם עו"ד מיומן לפני החקירה.

□ **חקירה בצבא על-ידי מצ"ח** - הצבא מתנהל כארגון היררכי לכל דבר, והוא כפוף למשפט הצבאי. כל אחד שמשרת בצבא, החל מהחייל הסדיר ועד למפקד הבכיר, עלולים להיות מעורבים בחקירה בצבא. ההתנהלות המשפטית בצבא דומה להתנהלות באזרחות. **מצ"ח מבצעת חקירה**, לאחר מכן עובר התיק לפרקליטות הצבאית ומשם לבתי דין צבאיים. כל חייל זכאי להתייעץ עם עו"ד פלילי פרטי. מומלץ לעשות זאת כי ההשלכה של הליכים פליליים בצבא עלולה להיות רמת גורל על עתידו של האדם.

□ **חקירה במסגרת הליכים משמעתיים** - גם אם אדם לא עבר עבירה פלילית, הוא יכול לעמוד בפני **דין משמעתי** כנדרש בארגון שבו הוא עובד: משטרה, צבא, שב"ס, משרדי ממשלה ועוד. לפעמים ההליך המשמעתי מתנהל במקביל לחקירה פלילית ולפעמים מחליטה המשטרה לא להתקדם עם התיק, אך הארגון מחליט להעמיד את האדם לדין משמעתי. התוצאה עלולה להיות קשה עבור העובד, החל מהעברת תפקיד, השעיה, הורדה בדרגה, שלילת רישיון ועוד. חובה להתייעץ עם עו"ד לפני כל חקירה בפני בית דין משמעתי, כדי לדעת כיצד להתמודד עם החקירה. לפעמים אנשים מרגישים שגורלם שפר עליהם כי המשטרה החליטה לסגור את התיק, והם שאננים לקראת ההליך המשמעתי.

מדוע כדאי לקבל ייעוץ לפני חקירה?

מומלץ לכל אדם שעומד בפני חקירה, **מכל סוג**, לקבל ייעוץ לפני חקירה על ידי עו"ד פלילי מיומן ובעל ניסיון:

□ **היוועצות בעורך דין לפני חקירה** - זו זכותו האזרחית של כל אדם **להיוועץ עם עו"ד לפני חקירה**. העו"ד מחויב לחיסיין בפני הלקוח, כך שמומלץ לספר לו את כל העובדות והנתונים, אף אם הנחקר אשם. ידיעת העובדות מראש מאפשרת לעו"ד להכין את הנחקר לקראת החקירה בדרך המקצועית ביותר.

נחקרים רבים תוהים האם בקשה לליווי ולהיוועצות עם עורך דין **מעוררת חשד נוסף כנגדם**. התשובה לכך היא חד ומשמעית: **לא!** היוועצות עם עורך דין טרם החקירה או במהלכה היא זכות בסיסית הקיימת לכל נחקר ונחקר ואין הדבר מחשיד אותם. ישנה חשיבות רבה בהיוועצות בעו"ד טרם החקירה. לרוב נחקרים ללא ניסיון, ואף כאלו עם ניסיון, עלולים ליפול במלכודת שחוקרי המשטרה טומנים ולהפיל על עצמם כשהם למעשה חפים מפשע. הדבר לרוב קורה בחקירה הראשונה, שלעתים מהווה מצב מלחיץ מאוד ולא שגרתי, והיוועצות רק בדיעבד לאחר החקירה עלולה לטמון קשיים בתיאום הגרסאות שנמסרו לאחר מכן. יש להסביר זאת לבית המשפט והדבר מחשיד עוד יותר את החשוד או הנאשם, יותר מאשר התייעצות טרם

החקירה.

לכן, אל תענה על שום שאלה, ואל תסגיר שום פרט מידע לפני שעמדת על זכותך להיוועץ בעורך דין פלילי. כל דבר שתאמר או תעשה ישמש נגדך ועלול לגזול ממך את חירותך. תזכור כי רק דבר אחד עומד לצידיך לפני שאתה נכנס לחדר החקירות והוא היוועצות בעורך דין שסייע לך בבניית קו ההגנה המתאים. לא משנה מה יגידו החוקרים, גם אם ינסו "למרוח" אותך בטענה כי "אחר כך תתייעץ עם עו"ד, קודם תענה על..." - אל תסכים לכך. תתמיד בדרישתך להיוועץ בעו"ד ועמוד על כך שבקשה זו תירשם תוך שאתה שומר על [זכות השתיקה](#) עד הגעתו לתחנה.

היוועצות עם עורך-דין במהלך החקירה מקנה ביטחון בקיום הליכי חקירה הוגנים ולכן מימוש זכות זאת תהייה מבחינת השופט כזכות שמומשה כפי שמעוגן בחוק ולא כדבר מפליל. היוועצות בעורך דין מקצועי ומנוסה תספק וודאות במצב מלחיץ ולא שגרתי ולא תוסיף חשדות נגדכם, על כן, בכל מקרה של חקירה, במשטרה או במצ"ח פנו באופן מיידי לעורך-דין שיפעל באופן בלתי מתפשר למען חפונתכם.

□ **חקירה של אדם ללא עבר פלילי** - זו עלולה להיות מהלומה של ממש, כי אדם נורמטיבי לא מצפה להגיע בחייו לתחנת המשטרה. הוא עלול להגיב בדיכאון, חרדה, בלבול ולספר כל מיני סיפורים רק "שיעזבו אותו בשקט". זו שגיאה קשה, כי המשמעות של דיבורים אלה היא הודאות, ראיות וגיבוש הליך פלילי כנגד האשם. קשה מאוד לחזור מדברים שנאמרו בחקירה וחשוב מאוד להיערך לחקירה ביסודיות. העו"ד הפלילי יוכל להכין את הנחקר לפני החקירה, לבצע עימו סימולציות, לשאול אותו שאלות מטרידות ומרגזות ולהדריך אותו כיצד לענות ולא לאבד את עשתונותיו.

□ **מגבלות חקירה** - חקירה מתנהלת תחת מגבלות החוק וחוקרים אינם רשאים לעשות ככל העולה על רוחם. העו"ד יוכל לעדכן את הנחקר מראש מהם גבולות ההתנהגות של החוקרים. האם מותר להם להפעיל אלימות מילולית או פיזית? האם מותר להם לשקר?

□ **תרגילי חקירה** - חוקרים הם אנשי מקצוע מיומנים הלומדים את רזי החקירה בדרך מקצועית ויסודית. חלק מרזי החקירה הם [תרגילי חקירה](#) שונים שמטרתם הוצאת עובדות ונתונים מהנחקרים. [לדוגמה](#):

■ **החוקר מעדכן את הנחקר שהדברים הם "לא לפרוטוקול"** - יש לדעת שכל מה שמתנהל בתחנת המשטרה הוא לפרוטוקול, וגם אם החוקר מניח את העט, הדברים שייאמרו בחלל החדר הם חלק מהחקירה.

■ **יציאה להפסקה** - חוקר יכול להציע לנחקר מותש לצאת להפסקה, והנחקר בתמימותו יספר לשוטר אחר פרטים חשובים באקראי ליד מתקן המים, בשירותים, בחוץ בהפסקת עישון. כל הפרטים הללו הם חלק מהעדות והחקירה.

■ **חוקר טוב וחוקר רע** - תרגילי ידוע שבו אחד החוקרים מפגין אמפטיה ואהדה לנחקר, ואילו החוקר השני מביע קשיחות. המטרה שהיא שהנחקר יחוש שהחוקר "הטוב" הוא לטובתו ויספר לו פרטים נחוצים.

■ **הטיית החקירה לכיוונים לא צפויים** - אדם עלול למצוא עצמו בחקירה צולבת על פרשה שכלל לא הבין שהוא קשור אליה כחשוד. הוא מספר פרטים כעד או מבין שהחקירה עוסקת במישהו אחר, ולפתע שולפים לו פרטים נוספים ועדויות שהוא בהחלט קשור לפרשה ובפתאומות הוא גם הופך לחשוד. משום כך אין לספק כל פרט בהתנדבות ויש להתייעץ עם עו"ד מקצועי כדי לדעת איך להתנהל מול העלאת פרטים ונתונים בלתי צפויים.

גם אם הוזמנתם לפרשה שאתם קשורים אליה בעקיפין אך איש לא יודע מכם, שתפו את העו"ד. לפעמים חקירה במשטרה היא סיומה של חקירה סמויה שארכה זמן ממושך, כלומר גם אם אתם סבורים שאיש לא יודע על העבירה שביצעתם, הרי שהיא ידועה כבר לחוקרים מזמן.

■ **הפללה עצמית** - תרגיל ידוע של חוקרים הוא לשאול שאלות מתוחכמות עם האשמה כבדה, והנחקר יתגונן ויגיד שביצע עבירה פחותה מזו (למשל "רק" צריכת סם לשימוש עצמי ולא סחר בסמים). כך הצליח החוקר לסחוט את ההודאה שביקש לשמוע.

□ **זכויות קטינים** - קטינים שביצעו עבירות פליליות עלולים לחשוב שבשל גילם הם מוגנים מפני עונש. החוק בישראל מגדיר את העבירות ואת הגיל של אחריות פלילית ויש להיערך לחקירה ככל אדם אחר.

מומלץ לקטין ולמשפחתו לקבל הדרכה, כדי לדעת כיצד להיערך. האם אפשר להמיר את העונש באחד ממסלולי השיקום? כיצד אפשר להימנע מפתחת תיק פלילי שמעיב על עתידו של הנער? יש לקבל הדרכה מקצועית מהן זכויות קטין שנחקר, החל מחקירה על ידי חוקר ילדים ללא מדים וכלה באפשרויות המעצר של קטינים.

□ **הגדרת העבירה** - הגדרת העבירה היא קריטית להמשך ההליך הפלילי, אולם היא קשורה לחקירה שבה נאספות העדויות והראיות. ההבדל בין שוד לבין שוד בנסיבות מחמירות יכול להיות כמה שנות מאסר. כך גם עבירות של 'מעשה מגונה' או 'גרם מעשה מגונה' ועוד.

□ **הטרדות מיניות** - אדם נורמטיבי לחלוטין עלול להיות מעורב בהאשמות חמורות של הטרדה מינית על רקע גירושין, סכסוכי שכנים, פיטורין בעבודה או על רקע אחר. לפעמים מדובר בנקמה ולפעמים אכן מדובר בהסתבכות על רקע רומנטי. החוק מתייחס בחומרה ליחסים רומנטיים בין מעסיקים לכפופים שלהם ויש לדעת כיצד להיערך לכך. בין אם אתם סבלתם מהטרדה מינית ומוזמנים להעיד ובין אם אתם מואשמים בכך, יש לקבל הדרכה ייעוץ לפני חקירה.

□ **האשמות שווא** - בדרך דומה כדאי לקבל ייעוץ אם אתם מואשמים בהאשמות שווא על ידי בן זוג לשעבר, שכן או קולגה.

קראו גם את המאמרים הרלוונטיים הבאים:

- [מיהי חקירה תחת אזהרה ומה זה אומר?](#)
- [הכנה לחקירה במשטרה - המדריך לנחקר](#)
- [זכויות חשודים בחקירה באזהרה](#)
- [תרגילי חקירה - כיצד להיזהר מהם](#)
- [10 דברים שאסור לעשות בזמן חקירה במשטרה](#)
- [כיצד נכון להתמודד נפשית ומנטלית בזמן ולאחר החקירה במשטרה?](#)
- [האם רצוי שעורך דין יתלווה עם חשוד לחקירת משטרה?](#)
- [באילו מצבים רשאית המשטרה לעצור אדם וכיצד ניתן להביא לשחרורו?](#)
- [מהו עימות במשטרה והאם צריך להתכונן אליו?](#)
- [האם ישנה חובה להתייצב לחקירת משטרה?](#)
- [הזכות להיוועץ עם עורך דין טרם החקירה ובמהלכה](#)

זמנת לחקירה? אל תוותר על זכותך להיוועץ בעורך דין וצור עימנו קשר בהקדם!

גם אם אתה אדם נורמטיבי, זה ששומר על החוק, לא מעשן, לא שותה, זה שנוהג עם שתי הידיים על ההגה ותמיד שם חגורה, עובד בעבודה מסודרת, בעל משרה מכובדת, לעיתים אפילו ידוע בציבור, משתדל לכבד את הזולת ולא לעבור על החוק - פתאום, ביום בהיר אחד וללא הכנה מוקדמת אתה יכול למצוא את עצמך בנקל תחת חקירה בגין חשד בלבד למעשה שביצעת לכאורה, ומכאן העלילה יכולה רק להסתבך אם לא תשמור על כלל היסוד האחד - התייעצות עם עורך דין פלילי טרם החקירה. לכן, כדאי להתכונן לחקירה ברצינות רבה, אף אם אתה בטוח בצדקתך. חשוב לקבל ייעוץ לפני חקירה מטעם עורך דין מנוסה ללא קשר למסגרת שבה היא נערכת. החקירה היא השלב הראשון בהליך, בין אם הוא הליך פלילי, אזרחי, צבאי ו/או משמעתי. לפעמים האמת היא פתלתלה ומעורבות האדם אינה כפי שהוא סבור מראש. החוקרים ינסו למשוך אותו במילים, לשכנע אותו על מעורבותו ולאסוף עדויות וראיות.

יש לדעת כיצד להיערך לחקירה בתבונה, הן מבחינת מידע וזכויות אזרחיות וכלה בטקטיקות של חקירה וכיצד להתגונן בפניהם. הניסיון מוכיח כי אדם שקיבל ייעוץ מקצועי עוד לפני החקירה, לא איבד את שלווה, יכול היה לענות על השאלות בקור רוח ופעמים רבות הדבר היטה את הכף לטובתו. גם אם מדובר בנחקר שבועדות אשם, הרי החקירה משמעותית מאוד להמשך ההליך שיבוא לאחרי מכן, וכל דבר שייאמר בחקירה

17/02/2019
077-5006206
052-6885006

ייעוץ לפני חקירה - באין תחבולות יפול עם ותשועה ברוב יועץ - עורך דין פלילי אסף דוק

עלול להשפיע על עתידו.

נוכח חשיבותה הרבה של החקירה ונוכח ההשלכות מרחיקות הלכת שעשויות להיות לה על המשך ניהול ההליך נגדך, חשוב שתיוועץ עם עורך דין טרם החקירה. דע - כי התייעצות משפטית עוד בטרם הגעתך לחקירה עדיפה על פני יעוץ בדיעבד ותיקון טעויות שנעשו במהלך החקירה. במידה והסתבכת בביצוע מעשה העשוי לגבש נגדך חקירה מכל סוג - צור עימנו קשר בהקדם בטלפון **052-6885006** או באמצעות [הטופס המקוון באתר](#). הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}